

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudkyň JUDr. Brigity Chrástilové a JUDr. Milady Tomkové v právní věci **žalobce: J. G.**, zastoupen JUDr. Blankou Šerákovou, advokátkou, se sídlem Ostrov nad Ohří, Lidická 127, proti **žalované: Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 9. 2003, č. j. 29 Cad 21/2003 - 26,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovaná **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Ustanovené advokátce JUDr. Blance Šerákové, se sídlem Ostrov nad Ohří, Lidická 127, **se přiznává** odměna za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti ve výši 650 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal včas kasační stížnost proti v záhlaví blíže označenému rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta jeho žaloba směřující proti rozhodnutí žalované ze dne 28. 6. 2002, č. X, o zamítnutí žádosti o částečný invalidní důchod.

Stěžovatel v kasační stížnosti (posléze doplněné ustanovenou zástupkyní) uplatňuje kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002, soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Konkrétně namítá, že není spokojen s provedeným lékařským vyšetřením a závěry lékařského posudku. Svůj zdravotní stav považuje za natolik nepříznivý, že odůvodňuje

přiznání částečného invalidního důchodu. Stěžovatel je toho názoru, že jeho zdravotní stav nebyl zhodnocen objektivně jen proto, že byl odsouzen k dlouhodobému trestu odnětí svobody. Ve věznici nebyl pracovně zařazen, právě s ohledem na svůj nepříznivý zdravotní stav. O částečný invalidní důchod žádá již od roku 1995 a nerozumí tomu, proč mu bylo v roce 2001 přiznáno 25 % z důvodu epilepsie a nyní v roce 2003, kdy se po infarktu jeho stav značně zhoršil, byla míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti ohodnocena stejně. Ke svému zdravotnímu stavu stěžovatel uvedl, že trpí následky úrazů z dřívější doby, dále bolestmi hlavy, brněním levé poloviny obličeje i těla, má postiženo trávicí ústrojí a metabolismus, je ohrožen rakovinou, musí držet dietu. Dále trpí poúrazovou epilepsií, která už sama o sobě je závažným postižením omezujícím pracovní schopnost a výběr zaměstnání. Jeho nejzávažnějším zdravotním postižením je však angina pectoris a infarkt myokardu, který utrpěl 14. 8. 2001. Na potíže se srdcem si stěžoval již od roku 1996, ale nikdo jej nebral vážně, měl proto deprese, které vyústily ve dva sebevražedné pokusy v roce 2003. Bezprostředně po infarktu byl stěžovatel údajně tři dny v bezvědomí, od té doby se mu stává, že kolabuje. Nesnese větší zátěž. Kasační stížnost podává hlavně z toho důvodu, že posudek o jeho zdravotním stavu byl zpracován mimo jiné na základě zpráv a vyjádření lékařů v. V., s nimiž měl spory a nemá k nim důvěru. Celé vyšetření neproběhlo tak, jak mělo. Žádá, aby jeho zdravotní stav byl znovu vyšetřen jinými lékaři a znalci, například z okresu K. V. nebo z B.. Z tohoto důvodu navrhuje zrušení rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové a vrácení věci tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaná se k podané kasační stížnosti nevyjádřila.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), a je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Z obsahu podání lze dovodit, že stěžovatel namítá kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s., a kasační stížnost je přípustná.

Ze správního spisu plynou pro věc jako podstatné následující skutečnosti:

Stěžovatel má základní vzdělání, pracoval v dělnických profesích, od roku 1992 vykonává trest odnětí svobody. Z podkladů České správy sociálního zabezpečení, konkrétně lékařského posudku ze dne 19. 6. 2002, na základě kterého bylo vydáno přezkoumávané rozhodnutí, vyplývá, že stěžovatelův dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav odpovídá postižení uvedenému v kapitole IX (oddíl není uveden, z kontextu vyplývá, že je myšlen A) položce 1 písm. a) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., kterou se provádí zákon o důchodovém pojištění a míra poklesu soustavné výdělečné činnosti činí 15 %. Vzhledem k dalšímu postižení zdravotního stavu byla lékařem tato hodnota dle § 6 odst. 4 uvedené vyhlášky zvýšena o 10 %, takže celková míra postižení byla stanovena na 25 %.

K podané žalobě rozhodnutí žalované posuzoval Krajský soud v Hradci Králové, kterému byla věc přikázána usnesením Nejvyššího soudu České republiky ze dne 18. 12. 2002. Krajský soud své rozhodnutí opřel o posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Hradci Králové ze dne 15. 4. 2003. Posudková komise na základě zdravotní dokumentace ošetřujících lékařů konstatovala, že za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatele považuje postižení srdečního svalu – stav po infarktu. Toto zdravotní postižení je stabilizované, nevykazuje žádnou významnou poruchu funkce srdečního svalu. Z četných interních nálezů posudková komise zjistila,

že stěžovatel je kardiopulmonálně kompenzován, vyšetření prokázala normální velikost a funkci srdečního svalu, bez poruchy kinetiky komor, s dobrou erekční frakcí – 68 %. Nebylo zjištěno postižení chlopňového aparátu. Spiroergonomické vyšetření neprokázalo při zátěži změny na EKG křivce, posuzovaný sám test ukončil pro bolesti v levé přední části hrudníku. Poúrazovou padoucnici označila posudková komise za posudkově nevýznamnou, protože četnost záchvatů je sporadická. Obě uvedená postižení označila za postižení lehkého stupně, která stěžovatele výrazně neomezují ve výkonu práce v pomocných dělnických profesích. Poruchu osobnosti, která je dissociálního charakteru, označila posudková komise rovněž za posudkově nevýznamnou, stejně jako poruchu tukového metabolismu.

Posudková komise míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti ve shodě s lékařem ČSSZ dle kapitoly IX. oddílu A položky 1 písm. a) přílohy 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb., v tehdy platném znění, vyhodnotila na 15 %, tj. v horní hranici procentního rozpětí. S ohledem na další postižení poúrazovou padoucnici podle § 6 odst. 4 uvedené vyhlášky zvýšila stanovenou hodnotu o 10 %. Konečná procentní míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti tak byla posudkovou komisí stanovena na 25 %.

Dále bylo konstatováno, že stěžovatel v tomto zdravotním stavu může vykonávat lehkou práci v pomocných dělnických profesích, s možností dodržování dietních a režimových opatření. Není schopen práce v noci, práce se zvýšenými nároky na duševní vypětí, především úkolové práce a práce ve stresu. Není schopen ani těžké fyzické práce spojené se zvedáním a přenášením těžkých břemen, práce ve výškách a u točivých strojů. Není pro něho rovněž vhodná práce v nepříznivých klimatických podmínkách, především v prostředí s rychlými teplotními změnami a v horkých provozech.

Krajský soud v Hradci Králové proto dospěl k závěru, že žalovaná postupovala v souladu se zákonem a na základě správně zjištěných skutečností, když zamítla žádost stěžovatele o přiznání částečného invalidního důchodu. Podle § 44 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, má pojištěnec nárok na částečný invalidní důchod, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti nejméně o 33%. Stěžovatel se podle výsledku posouzení zdravotního stavu a schopnosti výdělečné činnosti částečně invalidní nestal, proto bylo správně rozhodnuto o zamítnutí jeho žádosti o přiznání částečného invalidního důchodu. Soud proto žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Nejvyšší správní soud se napadeným rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové zaobíral v rozsahu a z důvodů v kasační stížnosti uvedených, jak mu přikazuje § 109 odst. 2, 3 s. ř. s., a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatelovy námitky směřují předně do skutkových zjištění učiněných v řízení před Krajským soudem v Hradci Králové a žalovanou, neboť stěžovatel tvrdí, že měl být vyšetřen dalšími lékaři, jelikož s vězeňskými lékaři měl neshody.

Namítaným důvodem je důvod obsažený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., jenž spočívá v nepřezkoumatelnosti rozhodnutí soudu pro nesrozumitelnost nebo nedostatek důvodů, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonnost rozhodnutí o věci samé. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí soudu pro nedostatek důvodů by mohla nastat pouze v případě, že by řízení před soudem trpělo nedostatkem skutkových zjištění, o něž soud opřel své rozhodovací důvody. Takovou vadou by mohlo být, pokud by soud opřel své rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, popřípadě zjištěné v rozporu se zákonem, nebo by pominul některé rozhodné skutečnosti, které byly v řízení prokázány, anebo případy, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy byly v řízení provedeny. Skutkové zjištění by mohlo být vadné též za situace, kdy v hodnocení důkazů

je z hlediska závažnosti, zákonnosti, pravdivosti, případně věrohodnosti logický rozpor. Za jinou vadu řízení, jež mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí, by mohl být považován postup soudu, v jehož důsledku by za podklad rozhodnutí soudu byl vzat neúplný či nepřesvědčivý posudek posudkové komise ministerstva ve věci rozhodného zdravotního postižení v dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu, jímž stěžovatel trpěl ke dni vydání rozhodnutí žalované.

Podle § 44 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec částečně invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti nejméně o 33 %. Způsob posouzení a procentní míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stanoví prováděcí předpis. Tímto předpisem je výše zmíněná vyhláška č. 284/1995 Sb., kterou se provádí zákon o důchodovém pojištění, která v příloze č. 2 obsahuje procentní míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti při jednotlivých zdravotních postiženích. Podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, Ministerstvo práce a sociálních věcí posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise.

K námitce nesprávného zjištění zdravotního stavu stěžovatele uvádí Nejvyšší správní soud nejprve obecně následující. Posouzení zdravotního stavu a souvisejícího zbytkového pracovního potenciálu je věcí odborně medicínskou; soud k ní nemá potřebné odborné znalosti, a proto se vždy obrací k osobám, jimž tyto znalosti svědčí, aby se o těchto otázkách vyslovily. Soud pak hodnotí veškeré důkazy v řízení takto získané. V řízení, které je přezkumným řízením vůči rozhodnutí žalované, soud opatřuje posudek posudkové komise ministerstva v souladu s pokynem § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Pokud tento posudek není ve svém obsahu úplný a svými závěry přesvědčivý, opatří si soud znalecký posudek znalce v oboru posudkového lékařství.

Zásadní význam pro soudní rozhodnutí tak mají odborné posudky. Z toho důvodu musí z posudku vyplývat, že posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí zasedala v řádném složení, jež odpovídá § 3 vyhlášky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení, dále ve smyslu § 3 odst. 8 ve spojení s § 1 odst. 2 této vyhlášky musí z posudku vyplývat, zda a jak přihlédla komise při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti k výsledkům vlastního šetření, zda a jak vycházela z lékařských zpráv a posudků vypracovaných odbornými lékaři o zdravotním stavu posuzovaného. Posudek musí konečně obsahovat posudkový závěr, ze kterého vyplývá posouzení jednak zdravotního stavu posuzovaného, v případě dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu i zdravotní postižení, které je jeho příčinou (§ 6 odst. 3 vyhlášky č. 284/1995 Sb.), a jednak poklesu schopnosti jeho soustavné výdělečné činnosti.

Ve stěžovatelově případě byl posudkovou komisí vypracován výše citovaný posudek dne 15. 4. 2003. Tento posudek soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených § 132 občanského soudního řádu se zřetelem k § 64 s. ř. s., přitom však takový posudek, který zcela splňuje požadavek celistvosti, úplnosti a přesvědčivosti, bývá zpravidla důkazem stěžejním. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky posudkových komisí spočívá pak v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především pak s těmi, které namítá účastník soudního řízení uplatňující nárok na důchod podmíněný dlouhodobým nepříznivým zdravotním stavem, jakož i v tom, zda podaný posudek obsahuje náležité odůvodnění posudkového závěru tak, aby byl tento závěr přesvědčivý pro soud, který nemá ani nemůže mít odborné lékařské znalosti, na nichž

posouzení invalidity (ať plné či částečné) závisí především. Důležitým pravidlem, které nutno zvláště zdůraznit, je ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s., jež stanoví, že při přezkoumání rozhodnutí soud vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. To znamená, že posudková komise ministerstva musí ozřejmit své závěry právě ve vztahu k období, kdy bylo vydáno rozhodnutí o nepřiznání invalidního důchodu.

Krajský soud v Hradci Králové proto nepochybil, pokud vycházel ve svém rozhodnutí z posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí. Tato komise se podrobně vyjádřila ke stěžovatelovu zdravotnímu stavu, přičemž tento posuzovala k datu vydání napadeného správního rozhodnutí. Z hlediska výše naznačených požadavků na úplnost a přesvědčivost posudku se posudková komise ministerstva obsáhle a podrobně vyjádřila ke všem aspektům stěžovatelova zdravotního stavu a své závěry přesvědčivě odůvodnila. V jejích závěrech nejsou žádné zásadní rozpory, které by vyžadovaly ze strany Krajského soudu v Hradci Králové další dokazování. Lze v této souvislosti pouze vytknout nepřesnost spočívající v tom, že nelze tvrdit že „pouřazová padoucnice je posudkově bezvýznamná (s ohledem na četnost záchvatů) a zároveň takové zdravotní postižení ohodnotit zvýšením poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti o 10 %. Celkový pokles míry schopnosti soustavné výdělečné činnosti u stěžovatele však nedosáhl po součtu ohodnocených zdravotních postižení 33 %, tj. míry odpovídající vzniku nároku na částečný invalidní důchod, a proto Nejvyšší správní soud nepovažuje toto pochybení za takovou vadu řízení, která by mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Nejvyšší správní soud vychází z dosavadní judikatury Nejvyššího správního soudu (viz rozsudek NSS ze 14. 10. 2005, č. j. 6 Ads 57/2004 - 59) podle níž o takovou vadu řízení se nejedná, pokud lze dovodit, že by výrok rozhodnutí byl stejný i za situace, kdyby k vadě řízení vůbec nedošlo. Vzhledem ke skutečnosti, že posouzení stěžovatelova zdravotního stavu učinili jiní lékaři, než se kterými měl stěžovatel dle svého vyjádření neshody, nelze podle názoru Nejvyššího správního soudu dovodit, že by výsledek vyšetření byl jakkoli ovlivněn skutečností, že se jedná o osobu ve výkonu dlouholetého trestu odnětí svobody. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že komise jednala za přítomnosti stěžovatele a nebyla tedy odkázána pouze na předchozí lékařskou dokumentaci.

Nejvyšší správní soud proto neshledal v postupu krajského soudu žádnou vadu řízení, která by mohla mít vliv na zákonnost jeho rozhodnutí, a proto tuto námitku neshledal za důvodnou.

Vzhledem k výše uvedeným závěrům posudkové komise, která posoudila míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatele ve shodě s lékařem žalované dle kapitoly IX odd. A pol. 1 písm. a) dle přílohy č. 2 vyhl. č. 284/1995 Sb., ve znění platném v době vydání napadeného rozhodnutí žalované, na 25 %, a nezpochybnila tak závěry ani podklady rozhodnutí žalované, dospěl zdejší soud k závěru, že ani řízení před správním orgánem netrpělo vadami podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. I rozhodnutí žalované má oporu v obsahu správního spisu, přičemž ani zdejší soud neshledal nedostatky v úplnosti, rozsahu a způsobu zjišťování zdravotního stavu stěžovatele.

Kasační stížnost byla proto zamítnuta poté, co byla shledána nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1, 2 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nepřisluší. Žalovaná, ač byla v řízení úspěšná, takové právo nemá ze zákona.

Odměna právní zástupkyni stěžovatele, která mu byla ustanovena k jeho žádosti pro řízení o kasační stížnosti usnesením Krajského soudu v Hradci Králové, č. j. 29 Cad 21/2003 - 40, byla stanovena za dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení včetně porady s klientem a sepis doplnění kasační stížnosti) na základě § 9 odst. 2 ve spojení s § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve výši 500 Kč. Výše hotových výdajů byla stanovena podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu taktéž za dva úkony právní služby ve výši 150 Kč.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. února 2006

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu